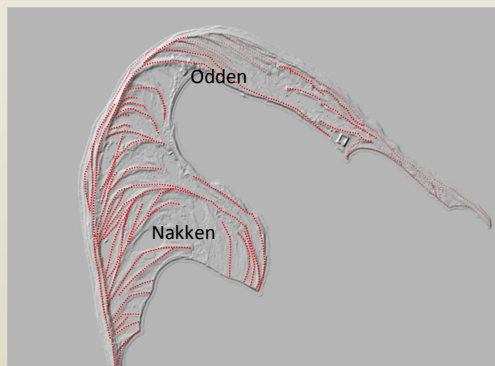

Strandvolde ved Albuens krumning set fra udkigstårnet

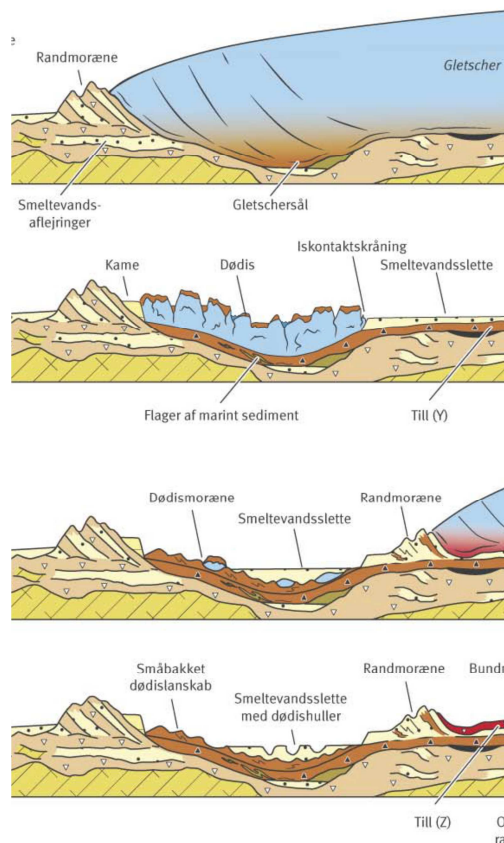
Albuens udvikling:

Albuen er et dynamisk laboratorium for kystudvikling med sine utallige delvist overlejrende strandvolde og indsøer. Strandvoldene indeholder grus og sand medens indsøerne gror til med silt og tørv, og bag den tynde oddedannelse Dragene mod roden af komplekset dannes der gytje. Kun den yderste del af Ødden er i dag i stadig forandring.

Dannelse af sand grusforekomsterne:

Sand-grusforekomsterne på Sydvestlolland er dannet under afsmeltningen af det yngste isfremstød. Dette fremstød har trukket sig langsomt tilbage med adskillige mindre ny-fremstød, der til sidst har aflejret en række mindre randmoræner der har været afbrudt af smeltevandsstrømme. Meget af vandet er strømmet i en isbegrænset lavning frem til Naskov Fjord og flere sandforekomster er dannet i stagnerende søbassiner undervejs gennem det sydlige Lolland.

Fra Geoviden 2, 2005

Kontakt: Teknik og Miljømyndigheden, Rødby

Geologiens Dage 2016

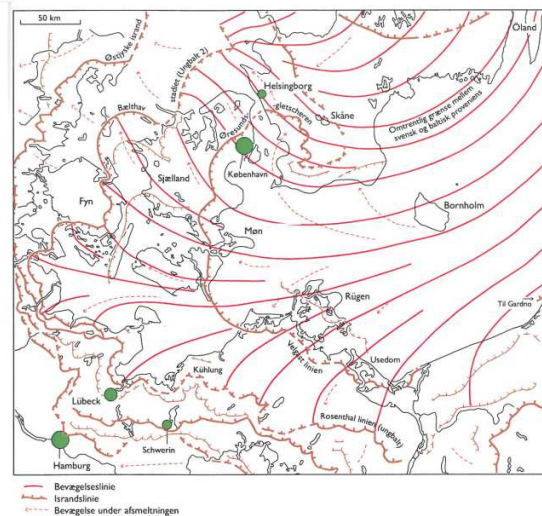
Naskov Fjord-druket morænelandskab og dynamisk laboratorium

Luftbillede (Copyright Google Earth) af Naskov fjord, der viser alle holmene i fjorden samt krum-oddedannelsen Albuen. De inderste holme er rester af gamle randmoræner, medens Langø og Enehøje både har moræne og sandformationer fra "hatformede" bakker. Nord for fjorden stikker krumme "Rogen" moræner frem mod fjorden

Naskov Fjordområdet er opstået som et usædvanligt samspil mellem flere forskellige processer. To dalsystemer, der er skåret ned i den førkvartære lagserie af kalk og ler, løber sammen netop under fjorden. Den ene dal kommer fra nord oppe fra Horslunde og den anden fra Søllested og længere østfra.

Senere, midt i den sidste Weischel istid, blev bakkerne ved Ravnsborg skubbet op af den såkaldte Nordøstis og en vandstrøm under denne is dannede tunneldalen der løber fra Birket over Vesterborg og Halsted Kloster til Naskov Inderfjord hvor den så aflejrte en del af sit sand og grusmateriale ude i fjorden

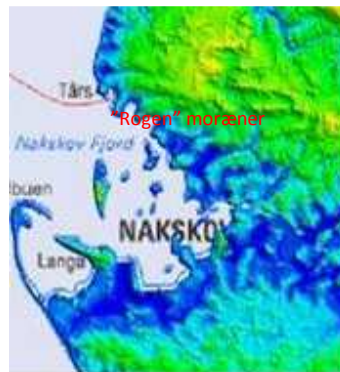
Bælthavsfremstødet dækker Lolland, fra Per Smed, Geologisk Tidsskrift 2013

Efter at Nordøstisen havde trukket sig tilbage, kom der et nyt isfremstød, den såkaldte Bæltis. Denne is kom op fra Østersøen og bredte sig fra syd over det meste af Sjælland hele Fyn, og nåede næsten frem til hovedstilsandlinjen i Østjylland. Den smeltede langsomt tilbage med mange mindre fremstød, der skabte en mosaik af morænebuer og hedesletter.

Overlejrende moræner A og B på Slotøs vestside adskilt af en glidezone

På Lolland skabte Bæltfremstødet i de markante terrænstriber (drumlins), lave rygge der skærer Lolland fra Sydøst til Nordvest, og som skubber Halsted tunneldals sandaflejringer op i rygge. Mod syd, ud mod Østersøen, drejer striberne mod sydvest som "Røgen" moræner, og tilsvarende ses på nordsiden af Nakskov Fjord.

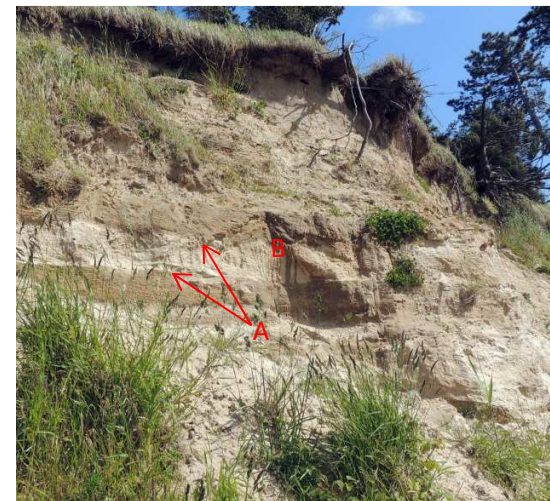
Terrænstriber på Vestlolland fra GEUS

Isen over Danmark forsvandt for ca. 14.000 år siden, og det isfrie Danmark var landfast med de engelske øer, og Storebælt var en flod der forbandt den baltiske issø med Kattegat i 27 m under nuværende havniveau. Nakskov fjordområdet er i denne tid præget af sumpede moser og enge med skovklædte morænevolde. For 6.500 år siden tør isdækket i Nordrusland, Sibirien og Nordamerika på få århundreder og havet stiger samtidigt op til 45 m i Verdenshavene. Nakskov Fjord og hele det sydlige lollandske fjordområde bliver oversvømmet. Sandet fra hedesletterne omlejres af havet, og krumoddekomplekset ved Albuen begynder at dannes, formentlig startende fra grunde under det nuværende Nakken, samtidig med at klanterne på Enehøje, Slotø og Langø dannes.

To modsat rettede processer styrer herefter udviklingen i fjorden sammen med materialetransporten langs kysten. Den ene er landhævningen efter at isen er forsvundet, hvor O kurven ligger langs sydkysten af Lolland og 1 m kurven igennem Smålandshavet. Den anden er nedsynkningen som følge af materialeaflejringen i det såkaldte Tyske bassin der har akse gennem Femern Bælt.

Til det kommer i dag havstigningen som følge af den forøgede afsmeltning ved polerne.

I 1600 tallet var Odden allerede dannet da sildemarkedet var på sit højeste, og Albuen Havns beskyttede vande fyldt med fiskerbåde ved boderne. De sidste 100 år er Odden blevet 560 m længere, og særligt de sidste 40 år er den vokset.

Enehøje vestklint, sandsekvens med gammel jordbund A, og mulig luftlejet sand B. Selve Enehøje sandaflejringer er formentlig en hatformet bakke

På den sydlige del af Enehøje finder vi fjordens største sandkompleks, en dyng af sand der er op til 16 m over havet. Sandet er generelt set meget fint og i kystkanten ses flere fine profiler, mod toppen træffes grovere aflejringer. Ude på Langø finder vi atter finsand yderst på øen hvor roden ved havnen er en del af en lidt diffus endemoræne.

Morænegrænsen på Slotø med rullesten